Derde Jaer. N° 21. Zaturdag, 24 Mei 1856.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W^e J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, te COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 24 MEI.

LUIKSCH-LIMBURGSCHE YZEREN WEG.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft in hare zitting van verleden zaterdag byna zonder tegenkanting het projekt van yzeren weg van Bilsen naer Tongeren en Luik aengenomen. Deze gelukkige uitslag dien wy vooral aen onze waerdige volksvertegenwoordigers MM. Julliot en de Renesse te danken hebben, is in Tongeren met eene buitengewoone vreugde vernomen geworden. Eer aen de onvermoeijelyke mannen die ons dien eersten zegeprael bekomen hebben. Eer aen de gansche Kamer der Volksvertegenwoordigers die regt weet te doen aen de onterfde bevolkingen. Eer aen de leden van het bestendig komiteit en aen onze gansche bevolking. Want de geringste onzer medeburgers die niets heeft kunnen doen dan zynen naem aen het einde eener petitie te plaetsen, heeft zoowel zynen pligt gedaen als degene die voor de oogen van het gansche land eene moedige stem verheven heeft om zyn arrondissement regt te doen wedervaren.

In de zitting van den 16 mei deed M. de graef de Renesse den voorstel van het gouvernement te bemagtigen eenen yzeren weg te verlenen van Bilsen naer Tongeren en Luik.

De achtbare representant van Tongeren bewees aen de leden der Kamer in welke droevige eenzaemheid het arrondissement en de stad Tongeren zich bevonden. Sedert de revolutie van 1830, zeide hy, heeft Tongeren niets gedaen dan buitengewoone contributien betaeld voortspruitende uit alle groote werken die ten voordeele van andere steden gemackt zyn geworden. Ofschoon de gelegenheid zich dikwyls aengeboden heeft om Tongeren eenen spoorweg te verschaffen is het lot ons altyd tegengedraeid. Heden dat er ernstige projekten ten voordeele van Tongeren bestaen, is ook het oogenblik gekomen om aen ons verstoten arrondissement eene langverwachte vergoeding te geven.

M. de Renesse heeft al de opofferingen herinnerd welke de politieke gebeurtenissen aen Tongeren opgelegd hebben, en naest dit droevig tafereel heeft hy al den voorspoed aengehaeld die sedert vyf-en-twintig jaren aen Hasselt te beurt is gevallen.

M. de minister van openbare werken heeft daerna verklaerd dat hy zyne toestemming gaf aen de rigting van Bilsen, zonder nogtans toetestemmen aen de afschaffing van het art. 2 der wet van 1855 die het gouvernement bemagtigd heeft om tevens yzeren wegen te verlenen naer Hasselt en Bilsen.

Verleden zaturdag werd de diskussie over het voorstel van de representanten van Tongeren geopend. M. de graef de Renesse gaf in deze zitting breedere uitleggingen over den toestand van het arrondissement Tongeren dien hy daegs te voren reeds afgeschetst had.

Daerna nam M. Julliot het woord.

Na met veel welsprekendheid de zaek onder een nationael oogpunt behandeld te hebben, begon M. Julliot het onderzoek der verscheidene projekten van yzeren wegen ontworpen tusschen Luik en Hasselt. In 1852, zeide hy, vroeg M. Benard de concessie van eenen yzeren weg van Ans naer Hasselt, met eenen zytak van Heur-le-Tixhe naer Maestricht langs den Jeker; daerna voegde hy er eenen zytak by van Jesseren naer Sint-Truyen.

Dit projekt had ten minste de kantons van Sichen en Loon te vrede gesteld. Hetzelve is dus aen het onderzoek eener kommissie en aen de provintiale raden van Luik en Limburg onderworpen geworden. Alle overheden hebben zich gunstig aen dit plan getoond, onder de stellige voorwaerde dat de aennemer te gelyker tyd de liniën naer Hasselt, naer Maestricht en St-Truyen zou uitvoeren, dat is te zeggen, dat, in geval hy slechts eene enkele linie wilde aenleggen, de adviesen der provinciale-raden als niet bestaende of als ongunstig moesten beschouwd worden.

Nu vraegt M. Julliot aen den minister, of het waer is, ja of neen, dat de aennemer de linie naer St-Truyen niet meer wil uitvoeren; of het waer is dat de aennemer de linie naer Maestricht langs den Jeker niet meer wil ondernemen, tenzy het gouvernement belove van geenen yzeren weg van Luik naer Maestricht langs de Maes te verleenen; of het waer is dat M. Benard slechts eene linie van Ans naer Hasselt wil aenleggen en dat hy deswegens nog gunsten vraegt welke het gouvernement niet kan en niet mag toestaen; eindelyk of het waer is dat verscheidene andere aennemers zich aenbieden met grootere projekten en dat een hunner aen M. den minister geschreven heeft dat zyne borgstelling gereed was?

Op deze dringende vragen antwoordde M. de minister van openbare werken: dat er in het projekt Benard slechts kwestie was van eene regte lyn van Luik naer Hasselt, en dat er voor het overige geene onderhandelingen tusschen den aennemer en het gouvernement geweest waren.

« Het is dus wel bewezen, hernam M. Julliot, dat M. Benard zich de gunstige adviesen der provinciale-raden verschaft heeft met te beloven dat hy drie yzeren wegen zou maken, daer het heden blykt dat zyn projekt zich bepaelt by den enkelen spoorweg van Luik naer Hasselt. Welaen, Mynheeren, in dit geval zyn de vier vyfden onzer bevolkingen onwaerdig bedrogen en door wien? Wy vragen dat het gouvernement eenen yzeren weg verleene die ons onze bestaende betrekkingen behoude, en men bedreigt ons met eene linie die ons verderf verzekeren moet.

» Deze rol kan passen aen eenen ondernemer van openbare wegen; hy doet zynen stiel en kan soms aen de bevolkingen beloven hetgeen hy niet van zin is uit te voeren. Maer het gouvernement kan de handen aen zulke foppery niet leenen, zonder zyn gezag te verliezen on zich den strengen blaem van het land op den hals te trekken.

» Ziehier, Mynheeren, de zaek in al hare eenvoudigheid.

» Onze voornaemste betrekkingen bestaen met het noord-oosten der provincie met de omstreken van Maestricht en den regter oever der Maes.

» In dit oogenblik wordt er van Maestricht naer Hasselt een yzeren weg aengelegd die zich tusschen ons en onze betrekkingen komt plaetsen.

» Wy vragen om aen deze linie verbonden te worden opdat de lieden van het noord-oosten by ons in betrekking kunnen blyven en terzelver tyd eenen spoorweg naer Tongeren en eenen naer Hasselt vinden. Op deze wyze zouden wy zoowel aen Maestricht verbonden zyn als aen Hasselt en by middel van eenen onbeduidenden omweg van 5 kilometers op veertig tusschen Luik en Hasselt, zouden alle belangens voldaen zyn; terwyl van

DE BRAND OP DE LANDHOEF.

Ierland is een eiland, hetwelk tegenwoordig een gedeelte van Engeland, of zoo als men het noemt, het Vereenigde Koningryk van Groot-Brittannië uitmaekt. Het land kon ryk zyn: de luchtstreek is er aengenaem, de grond vruchtbaer, het nationael karakter is levendig, opgeruimd en vernuftig. Het volk ziet zich echter in eene zoo groote ellende gedompeld, dat iedere landbouwer zich des avonds gelukkig acht, als hy dien dag aen zyn gezin aerdappelen genoeg heeft kunnen verschaffen, om daermede alleen den honger der zynen te stillen.

Van waer die uitstekende armoede? Hoe vreemd het in de XIX^de eeuw klinken moge: alleen Anglikaensche onverdraegzaemheid is er de oorzaek van. De inwooners van Ierland zyn byna alle Catholyk. Toen Ierland met Engeland vereenigd werd, werden die Catholyken met de uiterste gestrengheid behandeld; de ondersteuning en de gunsten der Engelsche regering vielen enkel den Protestanten ten deele, die zich uit Engeland derwaerts hadden begeven, of zulke Catholyken des lands, die lafhertig genoeg waren, om uit vuig belang, het geloof hunner vaderen te verlaten. De getrouwe Ieren werden, integendeel, onderworpen aen een stelsel van vervolging, vernedering en onregtvaerdigheid, waervan, zelfs by onbeschaefde volken, geen voorbeeld wordt aengetroffen. De langduringheid van dit gedrag der regering had ten gevolge, dat de schatten en eigendommen overgingen in de handen van vreemdelingen, of van zoodanige Ieren, die voor dezelve hun geloof veil hadden; terwyl het volk tot de uiterste armoede en ellende verviel. Wy willen het tafereel niet schetsen van al de rampen, welke dat edelaerdig volk te verduren had: het zou de verontwaerdiging en welligt den haet tegen de vervolgers opwekken: en het .yn niet zulke gevoelens, die wy trachten in te boezemen.

Lang verdroegen de Ieren hunne rampen: zy werden in hun geduld ondersteund en bestuerd door heilige Priesters die in hunne armoede en vernedering deelden. Somtyds echter als de gestrengheden der dwingelandy boven alle beschryving gingen, of als de Herder zyn oog voor een oogenblik niet op zyne kudde gevestigd had, of afwezig was, nam de zucht naer wraek de overhand by de ongelukkigen, die zoo lang geleden hadden, en alsdan oefenden zy eene verschrikkelyke wedervergelding uit, die wy geenszins billyken, want ons betaemt het, kwaed met goed te vergelden, wel te doen, dengenen die ons haten. De groote landeigenaers, die zich hard en gevoelloos, jegens de bewooners en kleine pachters hunner goederen hadden getoond; de beambten van het openbaer gezag, die hetzelve tegen weerlooze huisgezinnen hadden misbruikt, ontwaekten niet zelden in het holste van den nacht, by het geflikker en geknetter der verschrikkelyke vlammen, die hunne huizen en kasteelen vernielden; meer dan een dier kleine dwingelanden, op eene afgelegene plaets, door eenen hoop verbitterde menschen ontmoet wordende, betaelde met zyn leven de rampen, die hy over het volk had uitgestort.

Het getal der vervolgers, hetwelk op die wyze, de wraek van een verbitterd volk ondervond, was evenwel niet groot, hoewel het nog altyd te groot was; maer er bestond eene klasse van menschen, die door den volkshaet bestendiger, en zelfs met woede werd vervolgd; dit waren zulke Catholyken, die om gunsten of posten van de regering te bekomen, of om de gunst van eenen ryken grondeigenaer te verwerven, de zaek hunner broederen verlieten en den rykdom voor den afval kochten. Deze ontgingen zelden de straf, met welke hunne landgenooten, die hen als verraders hunner zaek beschouwden, bedreigden; vroeg of laet hadden zy eenen onverwachten ramp te betreuren, waervan de geheime oorzaek altoos gegist kon worden.

Zoodanig was nagenoeg de toestand, waerin zich, eenige jaren geleden, James O'Flatter bevond. Hy was gesproten uit een Iersch geslacht, hetwelk eertyds ryk en beroemd was geweest, maer sedert lang waren deszelfs laetste afstammelingen in verval, en deelden in de algemeene rampen, welligt enkel, wyl dat edel geslacht de voorouderlyke begrippen en de godsdienst der vaderen ongeschonden behouden hebbende, boven anderen de aen lacht der vervolgers tot zich getrokken had.

De vader van James was, nadat hy eenige jaren soldaet was geweest, in de omstreken der kleine stad E..... komen wonen. Hy trouwde eene vrouw zonder fortuin en liet haer, twee jaren daerna als weduwe met eenen zoon achter. De laetste middelen der familie werden door de waerdige moeder uitgeput, om aen James eene tamelyke opvoeding te geven; helaes! zy genoot de vrucht harer opofferingen niet, zy stierf toen hy nauwelyks den ouderdom van zestien jaren bereikt had.

James O'Flatter had zynen vader niet gekend, en had uit zyne lessen de liefde voor zyne ongelukkige broeders en de gehechtheid aen het voorvaderlyk geloof niet kunnen putten, ook dacht hy, zoodra als hy zich alleen op de wereld zag, aen niets anders, dan aen het verkrygen van rykdommen, welke niet meer te bezitten hem schandelyk toescheen. Hy nam aenvankelyk een klein stukje grond ter bearbeiding; door aenhoudenden vlyt en door beleefdheden, welke zyne buren als vernederende laegheden beschouwden, won hy eindelyk het vertrouwen van Lord Flearing, een ryk Protestansch grondeigenaer, op wiens goederen hy leefde; vervolgens zynen landbouw allengs uitbreidende, nam hy eindelyk de verbazend uitgestrekte landgoederen van zynen begunstiger geheel in pacht; hy had alstoen onderpachters; aenvankelyk was hy toegevend in zyne betrekkingen met hen; maer zyne winzucht en zyne verachting voor de armen en zyne gevoelloosheid aengaende hun lyden, met zynen voorspoed aengroeijende, toonde hy zich weldra even onmenschelyk, even barbaersch, als de meest gehate grondeigenaers van het Graefschap.

Ten tyde der gebeurtenis, die wy verhalen zullen, had hy tot opzigters over zynen landbouw onderscheidene bedienden. Allen waren Catholyk, en, evenwel hadden zy zich weinig over hunne betrekkingen met O'Flatter te beroemen.